

Magyar peregrinusok héber köszöntőversei a 17. században

GÖTZ ANDREA, BIRÓ TAMÁS, JUHÁSZ SZANDRA, KOLTAI KORNÉLIA, ZSENGELLÉR JÓZSEF
Károli Gáspár Református Egyetem, Eötvös Loránd Tudományegyetem
gotz.andrea@kre.hu

A jelen poszterelőadás a *Magyar peregrinusok héber köszöntőversei a 17. században* című, NKFIH támogatást elnyert kutatást mutatja be. A kutatás tárgya azok a költemények, amelyeket a kora újkorban a német és holland nyelvterületen tanuló magyar diákok írtak.

A költemények heterogén képet mutatnak, tükrözik a korabeli diákok egymástól eltérő szintű nyelvi kompetenciáját, valamint érdeklődési körét. A teológiai jelentőségű tartalom keveredik a humorral, a jókívánások az általános életbölcsessel. A versek nyelve egyértelműen a bibliai héberből indul ki, helyenként egyben átelve bibliai kifejezéseket. Ugyanakkor elvéve a Biblia utáni nyelvtörténeti korok jellegzetességei is felbukkannak. Különösen érdekes azt megfigyelni, hogy a szerzők a bibliai paneleket miként használják fel a bibliai költésztől eltérő, rímes versformák létrehozása céljából.

Az interdiszciplináris kutatás ötvözi a filológia, nyelvészet, irodalomtudomány, művelődéstörténet, teológia, és digitális bölcsészet kérdésfeltevését és módszereit.

A négyéves kutatás első fázisában a köszöntőversek összegyűjtésére, szöveg-gondozására, elektronikus kutathatóságának előkészítésére kerül sor. A szövegek filológiai elemzése után ezek magyar és angol nyelvű fordításai készülnek el, ezzel elősegítve a hazai és nemzetközi kutatás hozzáférését a projekt anyagához. A feldolgozott szövegek korpusznyelvészeti elemzése, szociopragmatikai, művelődéstörténeti, irodalmi, valamint teológiai elemzése a második fázisban következik. Az elemzések célja a héber nyelvű szövegek nyelvi, irodalmi és kulturális vonatkozásainak teljes körű felmérése a 17. századi peregrináció és művelődéstörténeti közeg kontextusában. Ennek megfelelően a köszöntőversek vizsgálata feltérképezi ezek biblikus, posztbiblikus nyelvészeti és irodalmi kapcsolatait, a versek korabeli kulturális és teológiai vonatkozásait a hozzájuk tartozó disszertációk témájának fényében, valamint a versek jelentőségét a héber nyelv újkori oktatásában.

A magyar peregrinusok héber köszöntőversei így számos tudományág számára válnak forrássá a magyar művelődéstörténet és a nemzetközi hebraisztika szempontjából egyaránt.